

Kirikud ja kalmistud

Sangaste kirik. Sangaste kihelkonna Piisaste küla Raudsepad, alates Põhjasõja aastaist on seotud Sangaste püha Andrease kirikuga (ehitatud 1742, 1861 sai praegused klassitsistlikud neogooti vormid ning neobarokne viilutorn püstitati 1873). Sangaste koguduse meetrikaraamatutes on sissekandeid Käärige Henno, tema naise Mai ja kolme lapse (Juhan, Teovil ja Peeter) kohta. Täpsemaid andmeid on Peetri (esimesest abielust) poja Juhani kohta (sündinud 06.12.1794), kes hakkas kandma perekonnanime Raudsepp. Peetri pojast Tiidust (sündinud Peetri teisest abielust 26.12.1808) teame, et ta ristiti, aga samuti leeritati ja laulatati Tiiu Vahteriga Sangaste koguduses. Samuti ristiti, leeritati ja laulatati Tiidu poeg Peeter (Ann Vaheriga) Sangaste koguduses. Aastal 1894 Peeter Raudsepp liitus Urvaste Püha Andrease kogudusega. Sangaste koguduses ristiti veel Peetri poeg Gustav (04.07.1882), kuid ta leeritati juba Urvaste koguduses 1899. aastal.

Sangaste kirik. Raudseppade kodukirik
(ristsed, leerid ja laulatused).

Sangaste kalmistul on mitu hauaplatsi, kuhu on maetud Piisaste küla Raudseppade Raudsepa talust järeltulejaid, kuid üks on nendest suurim, kuhu on maetud Tiit ja Tiiu Raudsepp, aga samuti nende poeg Juhan (1836 – 1905) ja veel teisi, sh Juhani lapselapsi.

Sangaste kalmistu, kus asuvad Raudseppade hauaplatsid.

Raudseppade hauaplats Sangaste kalmistul. Siia on maetud Tiit ja Tiiu Raudsepad.

Osula kalmistu. Lustivere talu Raudseppadest on selle talu peremees Peeter Raudsepp maetud 20.04.1905. aastal Osula Prassimäe kalmistule (surnuaed rajatud 1833. aastal). See hauaplats ongi Lustivere talu Raudseppade põhiliseks hauaplatsiks. Peetri kõrvale (vasakule poole) on maetud Gustavi esimene naine Kadri (sündinud Kingu), kes suri 25.01.1916. aastal. Peetri kõrvale, paremale poole on maetud tema naine Ann (sündinud Vaher), kes suri 16.07.1920. aastal. Oma ema Anne kõrvale on maetud Gustav Raudsepp, kes suri 23.02.1935. aastal. Hiljem on maetud samale hauaplatsile Gustavi poeg teisest abielust Harri, Gustavi õe lapsi ja Gustavi pojapoeg Jaan.

Osula Prassimäe kalmistu värav.

Osula surnuaed, kuhu on maetud Lustivere talu Raudsepad Peeter, Ann, Gustav, Kadri ja Jaan.

Gustav käis sageli oma vanemate ja abikaasa haul, ilmselt Osula Harjumäe kaudu, millest ka tema luuleread Püha jõe palve, aastast 1921.

Püha Jõe palve

*Harjumäe võlvilt vette
põlvib üks paik nii püha;
koht kui altari ette
üllan ikka ja üha.*

*Sügishelide lembus -
süda palvele valla;
Kirka kõrguse embus
üle jõe laskub alla.*

*Igatsus pilvisse viib:
ülestõus meis kindel!
Mäe kohal valge pilvetiib -
mu kallid kaitseingel.*

*Taamal Prassimäe kalme -
kadu kõiki kord köidab.
Juba õhus on talve,
külm loojang seal loidab.*

*Meist maha jääb mure -
igavik sinitaevas.
Usk, lootus ei sure,
ehkki hing veel vaevas.*

Urvaste kirik. Kui Peeter Raudsepp perega asus elama Kärgula mõisapiirkonda, so Lustivere tallu, siis ta oli edaspidi seotud Urvaste Püha Urbanuse kogudusega. Kirik ehitati ilmselt 13. sajandi II poolel, kuid 1889. aastal pikendati kirikut ida suunas. Peeter Annaga olid väga kohusetundlikud koguduse liikmed. Edasi, Gustav leeritati 1899. aastal Urvaste koguduses, samas ristiti ka Gustavi poeg Richard Raudsepp (21.02.1910). Gustav oli väga religioosne inimene, ta võttis kohusetundlikult osa koguduse tööst. Oma tundeid väljendas ta luuletuses Rahu helin, mis on otseselt seotud Urvaste kirikuga.

Urvaste kirik. Lustivere Raudseppade kodukirik.

Rahu hellin

*Torn kaugelt kõrgusse kutsub,
samm raske tönkab tõusuteel.
Rahu helinas rind tuksub-
- kirik kirkal Uhtjärve veel.*

*Orel õnnist´ ingli keeles,
tõusen tähtede taha siin.
Leerid, laulatus – kõik meeles,
- pühitset´ päeva kaasa siit viin.*

*Hämaras altari taga
mu kujutus ülevüllas:
me päästja lapsuke magab,
- Ta uinund Maarja süles.*

*Pea pehmesse pilvi paitun,
kaob kaugus kirikuteel.
Siin püha rahusse peitun,
- kõik nii kirgas ja muretu meel.*

*Kalm künkal kolmainsust kuulab:
Issand me tee ja ülestõus.
Inimlaps Jumalas tõusta suudab:
- üks pühitsus meid ühendab.*

Urvaste kiriku ja Osula surnuaiaga, eriti vanemate hauaplatsiga on seotud ka Gustavi järgmine väga südamlük luuletus Kastepärlis mälestus.

Kastepärlis mälestus

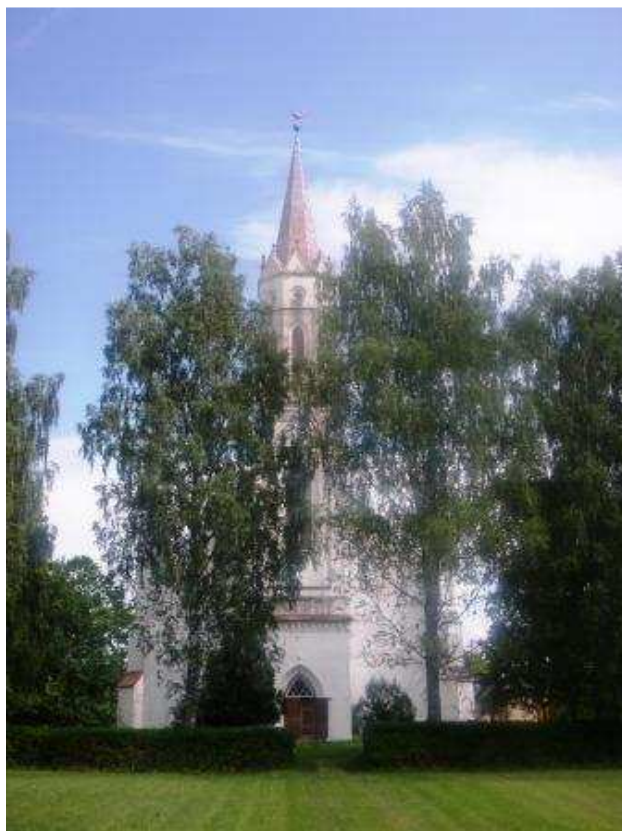
*Käes kastemärjas kimbuke,
kalli kaotusvalus suures;
taas õitekobar tilluke,
ema-isa haua juures.*

*Viiv jäin kase alla mõttis´:
teid nii vara elu hülgas.
Elusaatus kõik meilt võttis -
ühendab vaid rist ja kungas.*

*Veel õues unelmis teid näen:
isa põllul, ema köögis -
täis tööd teil ikka kärmed käed;
töö lunastas kõik elulöögid...*

*Päike kuldab kaselatva,
imeilmsi läheb looja.
Õnnisõnad kalmu katvad -
elab igaviku Looja.*

Paistu kirik. Gustavi naise Kadri (sündinud Kingu) Raudsepa vanemate, so Kildi talu pere kodukirikuks oli Paistu Maarja kirik (ehitatud 13. sajandil IV veerandil gooti stiilis, kuid 1862-1866 püstitati neogooti vormides torn). Kadri on ristitud Paistu kirikus 09.12.1878. aastal. Kirikuga on seotud Kadri vanemad Hans ja Mari, kes on seal leeritatud (Hans 1848, Mari 1854) ning hiljem ka laulatatud samas koguduses. Hansu vanemad, tema isa Kusta ja ema Mall on ristitud ja leeritatud Paistu kirikus.

Paistu kirik. Kadri Raudsepa (Kingu) ja tema vanemate kodukirik.

Paistu kalmistu. Kadri vanemad Hans ja Mari on maetud Paistu surnuaiale ning nende hauaplatsile on püstitatud kõrge hauamonument.

Paistu surnuaed, kus asub Kadri vanemate hauamonument

Antsla Kasumetsa kalmistu. 1958. aastal kolisid Lustivere B talu elanikud, so Richard Raudsepp koos perega elama Antslasse äsjaalminud majja. Richard suri seal 14.04.1971. aastal ning ta maeti ta enda soovi kohaselt Antsla Kasumetsa kalmistule. Samasse on maetud ka ta poeg Kalev (1986) ning Richardi naine Liidia-Adeele (sündinud Pikk), kes suri 24.02.1993. aastal.

Antsla Kasumetsa kalmistu. Siia on maetud Richard, Liidia-Adeele ja Kalev Raudsepp

Kraavi kirik. Liidia-Adeele vana-vanavanemad tegid läbi usuvahetuse ning ta oli õigeusklik. Ta vanavanemad olid pärit Antsla lähistelt, hiljem Liidia-Adeele isa Jaan Pikk ehitas Antslasse maja. Jaan elas seal kuni surmani (suri 1968). Täpsemalt, Jaan Pika isa Märt Pikk (1837-1907) tegi läbi usuvahetuse, ta lahkus (1846) koos vanematega (Karl ja Liiso) Urvaste kogudusest ja liitus Kraavi õigeusu kogudusega. Jaan Pikk õppis ka Kraavi õigeusu kirikukoolis ning ta jäi õigeusklikuks oma elu lõpuni. Kraavi koguduses on ristitud (25.11.1873) Jaani naine Melanie-Minna (sündinud Pormeister). Õigeusklik oli ka Melaanie-Minna isa Jukk Pormeister, kes oli seotud Antsla/Kraavi kogudusega.

Antsla Kraavi kirik. Jaan Pika perekonna kodukirik.

Kraavi kalmistu. Kraavi surnuaiale on maetud ühisele hauaplatsile Melaanie-Minna Pikk (1954) ja Jaan Pikk (1968). Samale surnuaiale, kuid eraldi hauaplatsidele on maetud ka nende lapsed August ja Marie abikaasadega.

Kraavi kalmistu. Jaan Pika hauaplats.